

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การสร้างแบบจำลองในการพิจารณาสภาพพื้นฐานความยากจน

1) จากการใช้วิธี Canonical Correlation แบบจำลองที่แสดงสภาพพื้นฐานความยากจน โดยการประมาณค่าของแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน ค่าที่ใช้ดังตารางที่ 4.1 แล้วนำมาวิเคราะห์ จะได้ความสัมพันธ์เป็นแบบจำลองดังนี้

$$TS_1 = 0.116X_1 - 0.004X_2 - 0.994X_3 + 0.005X_4 + 0.015X_5 + 0.014X_6 + 0.063X_{10} - 0.009X_{24} - 0.660X_7 - 0.625X_8 + 0.149X_9 \text{ ----- ①}$$

รายละเอียดเกี่ยวกับค่า Eigen และ Canonical Coefficient แสดงไว้ในตารางที่ 4.2 โดย Canonical Coefficient 1 จะเป็น Coefficient ชุดที่นำมาใช้ในการสร้างแบบจำลอง

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าประมาณของแหล่งน้ำที่ราษฎรในหมู่บ้านส่วนใหญ่ใช้ในการทำการเกษตร จากวิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน

แหล่งน้ำ	ค่าประมาณ
น้ำฝน	2523.884
น้ำบาดาล	2182.726
น้ำประปา	- 615.303
หนอง, บึง	- 88.781
แม่น้ำ	2425.485
คลอง	2905.812
อ่างเก็บน้ำ	2688.575
ฝาย	1192.130
บ่อน้ำ	2473.493

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าประมาณของแหล่งน้ำที่ราษฎรในหมู่บ้านส่วนใหญ่ใช้ในการทำการเกษตร จากวิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน

แหล่งน้ำ	ค่าประมาณ
สระ	4891.021
เหมือง	1454.159
ลำธาร, ลำห้วย	430.680
อื่น ๆ	2641.946

ตารางที่ 4.2 แสดงค่า Eigen และ Canonical Coefficient ของแต่ละค่า Eigen

Eigen Value	0.253	0.004	0.003
Variable	Canonical Coefficient 1	Canonical Coefficient 2	Canonical Coefficient 3
X ₁	0.116	0.662	- 0.243
X ₂	- 0.004	- 0.111	- 0.281
X ₃	- 0.994	0.026	- 0.119
X ₄	0.005	0.480	0.781
X ₅	0.015	0.052	0.070
X ₆	0.014	0.285	0.115
X ₁₀	0.063	0.574	- 0.505
X ₂₄	- 0.009	- 0.359	0.372
X ₇	- 0.660	0.486	0.704
X ₈	- 0.625	- 0.050	- 1.134
X ₉	0.149	- 0.980	0.745

2) จากการใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน จะได้แบบจำลองที่แสดงถึงสภาพพื้นฐานความยากจน ดังนี้

$$\begin{aligned} \hat{Y}_i = & 8504.819 + 44.602X_1 + 0.628X_2 + 0.265X_3 + 3.874X_4 - 0.232X_5 \\ & - 138.294X_6 + 0.027X_7 - 0.020X_8 + 44.973X_9 - 11.670X_{10} \\ & + 2523.884X_{11} + 2182.726X_{12} - 615.303X_{13} - 88.781X_{14} \\ & + 2425.485X_{15} + 2905.812X_{16} + 2688.575X_{17} + 1192.130X_{18} \\ & + 2473.493X_{19} + 4891.021X_{20} + 1454.195X_{21} + 430.682X_{22} \\ & + 2641.946X_{23} \quad \text{-----} \quad \textcircled{2} \end{aligned}$$

4.2 การหาแบบจำลองสุดท้ายที่จะนำมาใช้วัดสภาพพื้นฐานความยากจนของประชากรระดับหมู่บ้านในชนบทภาคเหนือของประเทศไทย

จากตัวอย่างหมู่บ้านในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคเหนือที่ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 200 หมู่บ้าน เมื่อนำค่าตัวแปรทั้งหมดของแต่ละหมู่บ้านแทนลงไปในรูปแบบจำลอง ① และ ② ใน 4.1 แล้วนำเอาลำดับที่ของหมู่บ้านที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีทั้งสองมาเปรียบเทียบกับลำดับที่ของหมู่บ้าน เพื่อพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน เพื่อหาค่าความแตกต่างปรากฏผลว่า แบบจำลองที่ให้ค่าผลต่างของลำดับที่ต่ำที่สุด จากตัวอย่าง 200 หมู่บ้านนี้ คือ แบบจำลองที่ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน นั่นคือ

$$\sum_{i=1}^{200} \left| \text{Rank} \left[\text{หมู่บ้านตามค่าของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน} \right] - \text{Rank} \left[\text{หมู่บ้านตามรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี} \right] \right|$$

มีค่าต่ำสุด ดังนั้นแบบจำลองที่จะใช้ในการพิจารณาปัญหาสภาพพื้นฐานความยากจนของประชากรในชนบทระดับหมู่บ้านในภาคเหนือของประเทศไทย จึงใช้ค่าของ $\hat{Y}_i$ ที่ได้จากความสัมพันธ์ต่อไปนี้

$$\begin{aligned}\hat{Y}_i = & 8504.819 + 44.602X_1 + 0.628X_2 + 0.265X_3 + 3.874X_4 - 0.232X_5 \\ & - 138.294X_6 + 0.027X_7 - 0.020X_8 + 44.973X_9 - 11.670X_{10} \\ & + 2523.884X_{11} + 2182.726X_{12} - 615.303X_{13} - 88.781X_{14} \\ & + 2425.485X_{15} + 2905.812X_{16} + 2688.575X_{17} + 1192.130X_{18} \\ & + 2473.493X_{19} + 4891.021X_{20} + 1454.195X_{21} + 430.482X_{22} \\ & + 2641.946X_{23}\end{aligned}$$

4.3 การเรียงลำดับหมู่บ้าน

จากแบบจำลอง ② เมื่อแทนค่า x ทุกตัวของแต่ละหมู่บ้าน จะได้ค่าของ $\hat{Y}_i$ รายหมู่บ้าน ที่แสดงถึงความสำคัญของหมู่บ้านในชนบทของภาคเหนือของประเทศไทยทั้งหมด 11,061 หมู่บ้าน และเมื่อนำค่าของ $\hat{Y}_i$ มาเรียงจากน้อยไปหามาก จะได้ลำดับความสำคัญของหมู่บ้านทั้งหมดในภาคเหนือของประเทศไทย

4.4 การจำแนกกลุ่มหมู่บ้าน

1) ทำการจำแนกหมู่บ้านในชนบทของภาคเหนือออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ดี กลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ปานกลาง และกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ยากจน จากวิธี Cum $\sqrt{f(\hat{Y}_i)}$ ซึ่งได้มาโดยการนำยอดรวมของค่าสะสมกรณีที่ล่องของจำนวนความถี่ของคะแนนความสำคัญ คือ 241.630หารด้วยจำนวนกลุ่มที่ต้องการแบ่ง คือ 3 จะได้ค่า 80.543 เป็นค่าขอบเขตที่จะจำแนกหมู่บ้านในภาคเหนือออกเป็นกลุ่มตามต้องการ โดยวิธีการหาค่า Cum $\sqrt{f(\hat{Y}_i)}$ แสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงการสร้างขอบเขตกลุ่มหมู่บ้านโดยการใช้ Cumulative $\sqrt{f(\hat{y}_i)}$

ช่วงคะแนนความสำคัญ ($\hat{y}_i$)	$f(\hat{y}_i)$	$\sqrt{f(\hat{y}_i)}$	Cum $\sqrt{f(\hat{y}_i)}$
537.874 - 2,402.964	17	4.123	4.123
2,402.965 - 4,268.055	230	15.166	19.289
4,268.056 - 6,133.146	2,590	50.890	70.179
6,133.147 - 7,998.237	4,839	69.569	139.748
7,998.238 - 9,863.328	2,391	48.900	188.648
9,863.329 - 11,728.419	791	28.125	216.773
11,728.420 - 13,593.510	146	12.083	228.856
13,593.511 - 15,458.601	31	5.568	234.424
15,458.602 - 17,323.692	14	3.742	238.166
มากกว่าหรือเท่ากับ 17,323.693	12	3.464	241.630

กลุ่มที่ 1 มี 3,196 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพเป็นอยู่ยากจน โดยเป็นกลุ่มที่มีค่าของ $\hat{y}_i$ น้อยกว่า 6391.666

กลุ่มที่ 2 มี 4,750 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ปานกลาง โดยเป็นกลุ่มที่มีค่าของ $\hat{y}_i$ ในช่วง 6,391.666 - 8,208.849

กลุ่มที่ 3 มี 3,115 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ดี โดยมีค่าของ $\hat{y}_i$ มากกว่า 8,208.849

รายละเอียดเกี่ยวกับค่า $\hat{y}_i$ ค่า Cum $\sqrt{f(\hat{y}_i)}$ และจำนวนหมู่บ้านในแต่ละกลุ่ม แสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้านในแต่ละกลุ่ม จากการแบ่งหมู่บ้านออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่	$\hat{y}_i$	Cum $\sqrt{f(\hat{y}_i)}$	จำนวนหมู่บ้าน	ร้อยละ
I	น้อยกว่า 6,391.666	น้อยกว่า 80.543	3,513	31.76
II	6,391.666 - 8,208.849	80.543 - 161.087	4,613	41.70
III	มากกว่า 8,208.849	มากกว่า 161.087	2,935	26.54
รวม			11,061	100.00

2) เมื่อจำแนกหมู่บ้านในชนบทของภาคเหนือออกเป็น 5 กลุ่ม โดยใช้วิธีการเช่นเดียวกับการจำแนกหมู่บ้านออกเป็น 3 กลุ่ม ได้ผลดังนี้

กลุ่มที่ 1 มี 1,319 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ยากจน โดยมีความหมายของ $\hat{y}_i$ น้อยกว่า 5,361.186

กลุ่มที่ 2 มี 2,435 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน โดยมีความหมายของ $\hat{y}_i$ อยู่ในช่วง 5,361.186 - 6,486.584

กลุ่มที่ 3 มี 3,988 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ปานกลาง โดยมีความหมายของ $\hat{y}_i$ อยู่ในช่วง 6,486.585 - 8,049.720

กลุ่มที่ 4 มี 2,342 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างดี โดยมีความหมายของ $\hat{y}_i$ อยู่ในช่วง 8,049.721 - 9,903.404

กลุ่มที่ 5 มี 977 หมู่บ้าน จัดเป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ดี โดยมีความหมายของ $\hat{y}_i$ มากกว่า 9,903.404

รายละเอียดเกี่ยวกับค่า $\hat{y}_i$ ค่า Cum $\sqrt{f(\hat{y}_i)}$ และจำนวนหมู่บ้านในแต่ละกลุ่ม แสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้านในแต่ละกลุ่ม จากการแบ่งหมู่บ้านออกเป็น 5 กลุ่ม

กลุ่มที่	$\hat{y}_i$	Cum $\sqrt{f(\hat{y}_i)}$	จำนวนหมู่บ้าน	ร้อยละ
I	น้อยกว่า 5,361.186	น้อยกว่า 48.326	1,505	13.61
II	5,361.186 - 6,486.584	48.326 - 96.652	2,272	20.54
III	6,486.585 - 8,049.720	96.653 - 144.978	4,019	36.34
IV	8,049.721 - 9,903.404	144.979 - 193.304	2,310	20.88
V	มากกว่า 9,903.404	มากกว่า 193.304	955	8.63
รวม			11,061	100.00

จำนวนและร้อยละของหมู่บ้านเมื่อจำแนกตามจังหวัดในภาคเหนือ และสภาพความเป็นอยู่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม และ 5 กลุ่ม แสดงไว้ในตารางที่ 4.6 และ 4.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้าน จำแนกตามจังหวัดและสภาพความเป็นอยู่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

จังหวัด	ยากจน		ปานกลาง		ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำแพงเพชร	0	0.00	2	0.34	578	99.66
เชียงราย	468	46.06	542	53.35	6	0.59
เชียงใหม่	1,432	98.83	16	1.10	1	0.07
ตาก	51	12.44	331	80.73	28	6.83
นครสวรรค์	2	0.19	273	25.75	785	74.06
น่าน	434	67.71	203	31.67	4	0.62
พะเยา	190	34.99	344	63.35	9	1.66

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้าน จำแนกตามจังหวัดและสภาพ
ความเป็นอยู่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

จังหวัด	ยากจน		ปานกลาง		ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิจิตร	1	0.16	238	39.47	364	60.37
พิษณุโลก	2	0.26	590	76.72	177	23.02
เพชรบูรณ์	20	2.38	672	80.00	148	17.62
แพร่	327	78.80	87	20.96	1	0.24
แม่ฮ่องสอน	213	77.46	61	22.18	1	0.36
ลำปาง	41	6.57	523	83.81	60	9.62
ลำพูน	326	81.50	72	18.00	2	0.50
สุโขทัย	3	0.53	228	40.14	337	59.33
อุตรดิตถ์	3	0.73	386	94.15	21	5.12
อุทัยธานี	0	0.00	45	9.82	413	90.18
รวม	3,513	31.76	4,613	41.70	2,935	26.54

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้าน จำแนกตามจังหวัดและสภาพ

ความเป็นอยู่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม

จังหวัด	ยากจน		ค่อนข้างยากจน		ปานกลาง		ค่อนข้างดี		ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำแพงเพชร	0	0.00	1	0.17	1	0.17	36	6.21	542	93.45
เชียงราย	26	2.56	532	52.36	450	44.29	8	0.79	0	0.00
เชียงใหม่	1,210	83.51	222	15.32	16	1.10	1	0.07	0	0.00
ตาก	28	6.83	36	8.78	308	75.12	33	8.05	5	1.22
นครสวรรค์	1	0.09	1	0.09	216	20.38	648	61.14	194	18.30
น่าน	68	10.61	417	65.05	150	23.40	6	0.94	0	0.00
พะเยา	38	7.00	206	37.94	284	52.30	14	2.58	1	0.18
พิจิตร	0	0.00	2	0.33	194	32.17	335	55.56	72	11.94
พิษณุโลก	0	0.00	4	0.52	542	70.48	210	27.31	13	1.69
เพชรบูรณ์	3	0.36	23	2.74	628	74.76	172	20.48	14	1.67
แพร่	23	5.54	321	77.35	69	16.63	2	0.48	0	0.00
แม่ฮ่องสอน	61	22.18	160	58.18	53	19.28	1	0.36	0	0.00
ลำปาง	11	1.76	31	4.97	494	79.17	82	13.14	6	0.96
ลำพูน	34	8.50	307	76.75	57	14.25	2	0.50	0	0.00
สุโขทัย	1	0.18	2	0.35	158	27.82	369	64.96	38	6.69
อุตรดิตถ์	1	0.24	6	1.46	367	89.51	36	8.78	0	0.00
อุทัยธานี	0	0.00	1	0.22	32	6.99	355	77.51	70	15.28
รวม	1,505	13.61	2,272	20.54	4,019	36.34	2,310	20.88	955	8.63

จากการจัดแบ่งหมู่บ้านออกเป็น 3 กลุ่มนี้ ก็จะสามารรถชี้ให้เห็นได้ว่าร้อยละ 31.76 ของหมู่บ้านในชนบทของภาคนี้ยังอยู่ในสภาพที่ยากจน และบอกได้ว่าหมู่บ้านใดบ้างที่สังคม ซึ่งหมายถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ควรจะได้มีการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในกลุ่มนี้เป็นอันดับแรก และถ้าจะมีปัญหาในด้านกำลังคนหรืองบประมาณที่เข้าไปดำเนินการ ก็จะสามารรถที่จะพิจารณาจากการแบ่งกลุ่มหมู่บ้านออกเป็น 5 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มแรกจะจัดเป็นกลุ่มที่มีความยากจนมาก คิดเป็นร้อยละ 13.61 ของหมู่บ้านในชนบทภาคเหนือทั้งสิ้น 11,061 หมู่บ้าน กลุ่มนี้ก็ควรจะเป็นกลุ่มเป้าหมายอันดับแรกที่ควรจะได้พัฒนาให้ประชากรในหมู่บ้านเหล่านี้มีสภาพความเป็นอยู่ที่พอมีพอกิน จากการจัดแบ่งหมู่บ้านออกมาเป็น 3 กลุ่มนั้น ก็จะทำให้เราทราบได้ว่าจำนวนเท่าใดของหมู่บ้านในภาคเหนือของประเทศไทยที่จัดอยู่ในสภาพที่ยากจน มีความเป็นอยู่ที่ล้าหลัง และควรจะได้มีการพัฒนา เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดขอบข่ายของแผนการพัฒนา สำหรับการจัดแบ่งหมู่บ้านออกมาเป็น 5 กลุ่มนั้น ก็จะสามารรถใช้ประโยชน์ในการจัดจำแนกพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลำดับความสำคัญสำหรับการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณและกำลังคนที่มีอยู่ และในการทำให้ลำดับความสำคัญของหมู่บ้าน ก็จะสามารรถพิจารณาได้จากลำดับความสำคัญของค่า $\hat{Y}_i$ ที่ได้มาจากแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ และจากแบบจำลองที่ได้นี้ ก็ยังจะสามารถบอกได้ถึงลักษณะของ โครงการที่ควรจะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับปัญหา สภาพพื้นฐานความยากจนที่ประชากรในชนบทกำลังเผชิญอยู่ จากแบบจำลองที่ได้มาจากการวิเคราะห์นี้จากค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient) ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้ ก็พอที่จะบอกได้ว่าโครงการพัฒนาที่ควรจะได้ให้ความสำคัญ คือ โครงการพัฒนาในด้านแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร ซึ่งอาจจะเป็นไปในลักษณะของโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำ และโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และจากค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ยังชี้ให้เห็นอีกว่า ถ้าเนื้อที่ปลูกข้าวเพิ่มขึ้น ก็จะมีผลทำให้ค่าของ $\hat{Y}_i$ ในแบบจำลองเพิ่มขึ้นได้มาก แต่การขยายเนื้อที่ปลูกข้าวขึ้น เป็นปัญหาที่ยากลำบากสำหรับภาคเหนือ ซึ่งภูมิภาคส่วนใหญ่เป็นภูเขา แต่ก็ได้มีโครงการข้าวไร่ที่สูง เข้าไปช่วยเหลือพัฒนา ซึ่งก็เป็นจุดที่ชี้ให้เห็นว่าควรจะเป็นโครงการที่ควรจะได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้น สำหรับโครงการในด้านการศึกษานั้น ก็มีความสำคัญมากในด้านการพัฒนาคุณภาพของประชากร จากแบบจำลองชี้ให้เห็นว่าทั้งจำนวนครูต่อโรงเรียน 1 โรงเรียน และจำนวนประชากรในหมู่บ้านต่อโรงเรียน 1 โรงเรียน มีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชากร ดังนั้นโครงการในด้านการศึกษาก็ควรจะเป็นโครงการที่ควรจะได้ให้ความสำคัญมากอีกหมวดหนึ่งด้วย

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งแสดงจำนวนและร้อยละของการแบ่งหมู่บ้านในชนบทของภาคเหนือออกเป็น 3 กลุ่ม จำแนกรายจังหวัดนั้น หมู่บ้านในชนบทของจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน แพร่ แม่ฮ่องสอน และน่าน ควรจะได้รับความสนใจให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และจากตารางที่ 4.7 ก็พอจะสามารถใช้กำหนดกลุ่มเป้าหมายอันดับแรกในการพัฒนา คือ กลุ่มที่ 1 ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุด

หลังจากได้มีโครงการต่าง ๆ เข้าไปช่วยเหลือพัฒนาแล้วนั้น จากแบบจำลองนี้เราก็สามารถจะนำมาใช้ในการติดตามว่าผลของการพัฒนาเป็นอย่างไร หลังจากที่ได้รับการพัฒนาไปในช่วงระยะเวลาพอสมควรแล้วนั้น หมู่บ้านที่ได้เข้าไปทำการพัฒนาได้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ คือ อาจจะมีค่าของ $\hat{Y}_1$ หลังการพัฒนาแล้วขึ้นมาอยู่ในกลุ่มที่ดีขึ้น หรือถ้ายังไม่อยู่ในกลุ่มที่ดีขึ้น ก็พอจะมีแนวโน้มที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ถ้าโครงการพัฒนามีแนวโน้มที่ไม่บรรลุผล ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

และหลังจากที่สิ้นสุดแผนพัฒนาแล้ว ก็สามารถจะใช้แบบจำลองนี้มาทำการวัดค่า $\hat{Y}_1$ หลังจากสิ้นสุดแผนแล้วนั้น มีการเปลี่ยนแปลงมาอยู่ในกลุ่มที่ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร การพัฒนาจะไปนั้นได้ผลขึ้นมาบ้างหรือไม่ หรือว่าไม่ได้ทำให้เกิดผลดีที่จะทำให้ประเทศพัฒนาไปได้เลย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย